
Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets betänkande 2021:1

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Sammanfattning

I betänkandet behandlas fem motioner som på olika sätt berör Svenska kyrkans förvaltning av skogen som ingår i prästlönetillgångarna. Utskottet föreslår kyrkomötet att bifalla förslaget om en utredning i motion 2021:48. Kyrkostyrelsen bör utreda hur kyrkans regelverk bäst kan stödja ett hållbart skogsbruk och återkomma med nödvändiga förslag till ändringar i kyrkoordningen. Med anledning av motionärernas förslag i motionerna 2021:89 och 2021:96 anger utskottet att frågor om mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimatet ska beaktas i utredningen.

Utskottet föreslår att med anledning av motion 2021:69 ska det då också klargöras hur utvecklingen mot ett mer hållbart skogsbruk ska redovisas.

Utskottet föreslår att motion 2021:66 ska avslås. Vindkraft är ett bidrag till nödvändig omställning av energiproduktionen i Sverige och Svenska kyrkans markförvaltning bör bidra till detta på ett ansvarsfullt sätt.

Till betänkandet finns fem reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2021:48 punkt 1,
2. bifalla motion 2021:48 punkt 2,
3. avslå motion 2021:66,
4. avslå motion 2021:69,
5. avslå motion 2021:89,
6. avslå motion 2021:96,
7. med anledning av motionerna 2021:69, 2021:89 och 2021:96 ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda hur kyrkoordningens bestämmelser ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt med beaktande av bland annat mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimatet samt överväga hur detta bäst redovisas.

Motionernas förslag

Motion 2021:48 av Mats Ludvigsson m.fl., Hållbar förvaltning av prästlönetillgångarna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. mot bakgrund av hur utvecklingen på skogsförvaltningens område generellt utvecklats, utreda hur kyrkoordningens skrivningar, kapitel 46, angående förvaltningen av prästlönetillgångarna ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt,

2. efter utredningen återkomma med förslag på erforderliga förändringar i kyrkoordningen.

Motion 2021:66 av Jan-Åke Isaksson och Daniel Engström m.fl., Vindkraft

Kyrkomötet beslutar att uttala en kritisk hållning till etablering av vindkraft i kyrkans skog och mark.

Motion 2021:69 av Sven Gunnar Persson m.fl., Hållbart skogsbruk

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att redovisa hur skogsbruket inom Svenska kyrkan bidrar till att skogens biologiska mångfald bevaras, skogsekosystemens funktioner säkras samt hur värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden.

Motion 2021:89 av Lars B Andersson m.fl., Biologisk mångfald i Svenska kyrkans skogsinnehav

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att bevarande av den biologiska mångfalden får en framträdande plats och så att de värderingar som lyfts fram i *Ett biskopsbrev om klimatet* kring hanteringen av skogen integreras i 46 kap.

Motion 2021:96 av Terence Hongslo m.fl., Direktiv för förvaltning av prästlönetillgångarna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram nya direktiv för förvaltning av prästlönetillgångarna så att mänskliga rättigheter och biologisk mångfald alltid går före ekonomisk avkastning och avverkningsvolym.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motionerna 2021:89 och 2021:96 i Ln 2021:11y, *bilaga*.

Bakgrund

Ändamål, tillsyn och mål för förvaltningen är reglerat i kyrkoordningen och angivet i färdplan för klimatet

Den stora delen av de tillgångar i form av skog, jord och fonder som förvaltas av Svenska kyrkan utgörs av så kallade prästlönetillgångar (PLT). PLT är en självägande och stiftelseliknande förmögenhetsmassa. Svenska kyrkan förvaltar dessa tillgångar enligt bestämmelse i lag (1998:1591) om Svenska kyrkan, men kyrkan äger dem inte. PLT ger en avkastning på ungefär 500 miljoner kronor årligen som används för att finansiera kyrkans verksamhet.

Uppdraget att förvalta PLT har lämnats till stiftens vilket framgår av bestämmelser i kyrkoordningen. Stiftsfullmäktige ska utfärda reglemente och närmare bestämmelser om denna förvaltning liksom om annan verksamhet som stiftet bedriver. Stiftsfullmäktige kan också besluta huruvida förvaltningen ska delegeras till stiftsstyrelsen eller till en nämnd som rapporterar till stiftsfullmäktige men står under stiftsstyrelsens tillsyn.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna. (SvKB 2009:6)

Kyrkostyrelsen har ansvar för tillsyn över stiftens förvaltning av PLT. Av bestämmelserna i kyrkoordningen framgår det att i tillsynen ingår det för kyrkostyrelsen att inhämta information från stiftens och att uppmärksamma kyrkomötet på allvarliga brister i förvaltningen. Tillsynsuppdraget omfattar också att ge stöd, råd och hjälp som rör förvaltningen. Det framgår även att kyrkostyrelsen årligen ska samråda med stiftens om förvaltningen av PLT.

Kyrkostyrelsen sammanställer årligen en rapport över sin tillsyn. Tillsynsrapporten redovisar bland annat en sammanställning av den rapportering som stiftens lämnat till kyrkostyrelsen och där framgår både ekonomiskt utfall och hur man i förvaltningen tagit miljöansvar och socialt ansvar. Rapporten fastställs av kyrkostyrelsen och delges därefter stiftens ansvariga och kyrkomötets ekonomiutskott. Den preliminära tillsynsrapporten *Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2020* fastställdes av kyrkostyrelsen i juni i år. Under rubriken Miljö och socialt ansvar i förvaltningen finns underrubriken Medverkan i Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Där skriver kyrkostyrelsen bland annat ”Svenska kyrkans färdplan för klimatet innebär att Svenska kyrkan ska minska sin egen klimatpåverkan och bidra till mänskligens gemensamma arbete för att bromsa effekterna av klimatförändringarna.”

Under 2020 tog PLT fram sju olika etappmål som en del av arbetet med *Svenska kyrkans färdplan för klimatet* (www.svenskakyrkan.se/agenda2030//svenska-kyrkans-fardplan-for-klimatet). Dessa återfinns under rubriken *Förvaltning av skog och mark* i färdplanen. Bland annat ska PLT fortsätta att driva på investeringar i sol- och vindkraft, vidta olika åtgärder för att främja ett fossilfritt jordbruk och senast under 2021 sätta mål för en minskad klimatpåverkan.

Under 2020 har tre av stiftens försökt påverka sina arrendatorer mot ett fossilfritt jordbruk i samband med nya upplåtelse av arrenden. Vidare har fyra av stiftens genomfört aktiviteter eller på andra sätt verkat för forum för erfarenhetsutbyte för arrendatorer, exempelvis arrendatorsträffar med fokus på precisionsodling.

Under 2020 bidrog PLT, genom utarrendering av mark eller i egen regi, till en produktion av förnybar energi i form av vindkraft, vattenkraft och solenergi om totalt 1,1 TWh (1,0 TWh föregående år) vilket är en ökning med 10 procent. Produktionsökningen jämfört med 2019 kan till största del hänföras till vindkraften. Sju av de syddigt belägna stiftens har under 2020 inlett samverkan i ett gemensamt solkraftsprojekt.

I *Svenska kyrkans färdplan för klimatet* anges följande mål för PLT:

- som markägare, projektör och kapitalförvaltare verka för ökat träanvändande i byggnationer.
- fortsätta att driva på investeringar i sol- och vindkraft. Det kan göras både i små och stora projekt och i samverkan med andra aktörer.
- verka för att skapa forum för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och gemensamma projekt för våra arrendatorer. Syftet är att skapa ett hållbart och fossilfritt jordbruk.

- använda sig av möjligheten att påverka brukandet vid nyupplåtelse av arrenden om det anses lämpligt.
- sätta mål senast 2021 för en minskad klimatpåverkan. Drivning och transporter inom det egna skogsbruket ska sträva emot energieffektiva system och klimatneutrala bränslen.
- i sitt skogsbruk sträva efter att tillvarata den brukade skogsmarkens produktionspotential för ökad klimatnytta.
- ta stöd i aktuell forskning i arbetet med att öka skogarnas klimatnytta.

Hållbar förvaltning är ett återkommande ärende i olika sammanhang

Kyrkomötet har vid ett flertal tillfällen behandlat PLT:s förvaltning. Vissa frågor har återkommit i flera på varandra följande kyrkomöten och har då i sak bara behandlats en gång inom en och samma mandatperiod. Senast kyrkomötet i sak behandlade motioner om hänsyn till miljö och kulturvärden i skogsförvaltningen var 2014 då ekonomi- och egendomsutskottet (EE 2014:1) föreslog avslag på de lämnade motionerna med hänvisning till att man hade förtroende för stiftens kompetens på området, att kyrkostyrelsen och stiftens hade ett tillräckligt väl fungerande samråd och tillsyn samt att frågan om äganderätten till PLT var av stor betydelse för hur Svenska kyrkan kunde förfoga över dessa tillgångar och dess avkastning. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

Biskopsmötet har i november 2020 konstaterat, med anledning av information som lämnades till biskopsmötet, att det är av stor vikt att fortsätta att utveckla hållbarhetsarbetet inom skogsförvaltningen inte minst som följd av de uppmaningar biskopsmötet ger i *Ett biskopsbrev om klimatet*.

Det framgår av den preliminärt fastställda tillsynsrapporten att det i mars 2021 inkom en skrivelse från stiftsstyrelsen i Linköpings stift som belyste behovet av att definiera kyrkans grundläggande värderingar avseende markförvaltningen och av att konkretisera den teologiskt reflekterade förvaltning som *Ett biskopsbrev om klimatet* uppmanar till. Stiftsstyrelsen i Luleå stift har i april ställt sig bakom den skrivelsen. Kyrkostyrelsen konstaterar att man ser ett behov av att intensifiera arbetet med klimatfrågor och biologisk mångfald inom markförvaltningen och kommer därför att följa förvaltningarnas arbete med de mål som satts upp inom ramen för *Svenska kyrkans färdplan för klimatet*. Kyrkostyrelsen ser också behovet av att samtliga förvaltningar upprättar en årlig hållbarhetsredovisning i samband med årsbokslut.

Frågan om hur kyrkan förvaltar skogen är också ett ämne för allmänheten vilket märks genom att frågor med regelbundenhet ställs till ärkebiskopen eller generalsekreteraren kring detta, genom debattartiklar och på flera andra sätt.

Kyrkoordningsreglering kompletteras med särskilda bestämmelser

I kyrkoordningens 46 kap. 3 § finns bestämmelser om att förvaltningen ska vara ”effektiv” och ”etiskt försvarbar i enlighet med kyrkans värderingar”. Det framgår av kyrkostyrelsens preliminära tillsynsrapport att kyrkostyrelsen gör bedömningen att man detta oaktat kan ha förväntningar på ”flera taktiska och strategiska målsättningar” när det gäller ”andliga, sociala, miljörelaterade och kulturella värden i förvaltningen”.

När 46 kap. 3 § kyrkoordningen fick sin nuvarande lydelse angavs att utformningen med en övergripande inriktning och möjlighet för kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser medförde att kyrkoordningen inte behövde innehålla detaljbestämmelser och att detta sätt att reglera medförde att man snabbare kan anpassa regelverket till förändringar i omvärlden.

Den bestämmelse som hittills utfärdats med stöd av detta (SvKB 2012:4) reglerar hur balanserade vinstmedel får placeras och lyder: ”Balanserade vinstmedel från förvaltningen av prästlönetillgångar ska placeras med iakttagande av största möjliga trygghet mot nominella förluster och med iakttagande av marknadsmässig avkastning.”

Vindkraft en del av hur uppsatta mål nås

Det framgår av kyrkostyrelsens preliminärt fastställda tillsynsrapport hur PLT bidrar till förnybar energiproduktion och i den utgör vindkraften en betydande del. Vindkraften bidrar med 76 procent av den förnybara energi, sammanlagt 1,1 TWh, som produceras inom PLT. Mängden mark som upplåts för vindkraft ökar och 69 vindkraftverk står på av kyrkan förvaltat mark och mängden antas öka de närmaste åren. Sammanlagt finns i Sverige drygt 4 000 vindkraftverk som producerar knappt 300 TWh förnybar energi per år.

Tillsynen rapporteras men inte resultatet av förvaltningen

Förvaltningen av PLT är delegerad till stiftens och står under kyrkostyrelsens tillsyn. Stiftens redovisning av förvaltningen delges församlingarna och kyrkostyrelsen. Den rapport som årligen sedan sammanställs av kyrkostyrelsen som en del av tillsynen av förvaltningen av PLT kommuniceras med stiftens ansvariga och med kyrkomötets ekonomiutskott. Det anges också i kyrkoordningen (46 kap. 5 c §) att om kyrkostyrelsen uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning ska kyrkostyrelsen i en skrivelse till kyrkomötet föreslå åtgärder. Den förväntan på rapportering som sker från kyrkostyrelsen till kyrkomötet på det här området kan beskrivas som en ”avvikelse-rapportering”.

Det är ovanligt att kyrkostyrelsen i sina skrivelser till kyrkomötet redovisar resultatet av den verksamhet som man har tillsyn över eller stödjer. Det är ett vanligare tillvägagångssätt att den kyrkliga verksamheten analyseras och beskrivs i särskilda rapporter som tas fram som led i kyrkostyrelsens löpande verksamhet. Sådana rapporter kan utgöra underlag för publicering i olika kanaler, för kyrkostyrelsens påverkansarbete, för dialog mellan olika delar av kyrkan och för kyrkostyrelsens löpande uppföljning av den verksamhet styrelsen ansvarar för eller har tillsyn över.

Bevarandet av biologisk mångfald och mänskliga rättigheter i kyrkoordningens bestämmelser om förvaltningen

Nuvarande bestämmelser i kyrkoordningen 46 kap. 3 § motiverades med att de inte bör vara för detaljerade och i stället kombineras med en möjlighet för kyrkostyrelsen att utfärda kompletterande anvisningar i form av närmare bestämmelser. Sedan 2010 har denna möjlighet nyttjats i det enda fall som anges ovan rörande kyrkoordningens regleringen. Kyrkostyrelsen samråder med stiftens och utgår sedan från att stiftens har adekvat kompetens för att förvalta tillgångarna och på att de olika samverkansorgan som upprättats kring förvaltningen av PLT säkerställer en god förvaltning. Stiftens förvaltning är alltså i betydande utsträckning självreglerande men under tillsyn av kyrkostyrelsen.

Ändamålet med PLT framgår dock av lag (1998:1591) om Svenska kyrkan: ”att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse”. Denna reglering och förhållandet att Svenska kyrkan inte formellt äger PLT utan är utsedda förvaltare av dem har hittills utgjort den avgränsning inom vilken förvaltningen mål-satts och reglerats.

I det certifieringsarbete och den uppföljning som görs kring förvaltningen av PLT ingår att beakta skyddandet av den biologiska mångfalden. Stiftens egendomsförvaltningars förening rapporterar att förvaltningen i stort sett uppnått fastställda krav på skydd av biologisk mångfald vad avser anpassat brukande, körskador, hänsynskrävande biotoper, naturvärdesträd, utvecklingsträd och högstubbar. Med hänvisning till debatten om skogen konstaterar kyrkostyrelsen följande i den preliminärt fastställda tillsynsrapporten 2020.

Kyrkostyrelsen ser ett behov av att intensifiera arbetet med klimatfrågor och biologisk mångfald inom markförvaltningen och kommer följa förvaltningarnas arbete med de mål som satts upp inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Kyrkostyrelsen ser också behovet att samtliga förvaltningar upprättar en årlig hållbarhetsredovisning i samband med årsbokslut.

Utskottets överväganden

Motion 2021:48 Hållbar förvaltning av prästlönetillgångarna

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2021:48.

Utskottet bedömer att de nuvarande bestämmelserna i kyrkoordningen behöver ses över för att åstadkomma en tydligare inriktning mot ett skogsbruk som är hållbart i alla avseenden. Inriktningen behöver bli mer i linje med kyrkans grundläggande värderingar. Dagens bestämmelser betonar effektivitet och uttalar inte uttryckligen att förvaltningen ska vara hållbar. Utskottet delar läronämndens bedömning att en sådan översyn också kan vara teologiskt motiverad.

Bestämmelserna i kyrkoordningen måste göra det möjligt att bedriva en förvaltning där aktuella forskningsrön kan tas till vara och där det också är möjligt att med viss risk för tillfälligt sämre avkastning utforska nya modeller och bygga ny kompetens för en hållbar skogsförvaltning med de tidsperspektiv som krävs i detta sammanhang. Det är därför nödvändigt att förslag på kyrkoordningsändringar föregås av en gedigen utredning som belyser frågan ur andligt, socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. En sådan utredning kan, utöver att föreslå ändringar i kyrkoordningen, i sig utgöra ett verktyg för att bidra till de förändringar som utskottet bedömer är nödvändiga för en långsiktigt hållbar skogsförvaltning.

Motion 2021:66 Vindkraft

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:66.

En omställning för ett hållbart klimat förutsätter förändringar i energiproduktionen. Förvaltarskapsutskottet menar att Svenska kyrkan bör bidra till denna omställning med de förutsättningar kyrkan har. Vindkraften är en del av omställningen och utskottet bedömer att tillståndsprocessen innan vindkraftverk får etableras säkerställer att man tar nödvändiga hänsyn.

Utskottet inser att det finns risker med etablering av nya vindkraftverk. När det blir aktuellt med vindkraftverk på mark som Svenska kyrkan förvaltar är det därför viktigt att kyrkan är noggrann med att detta görs på ett sätt som minimerar skadan. Men att med medvetenhet om fördelar och nackdelar använda vinden som en kraftkälla är något som stift och församlingar kan ta ansvar för.

Motion 2021:69 Hållbart skogsbruk

F 2021:1

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:69.

Kyrkostyrelsen har ett ansvar för att utöva tillsyn över skogsförvaltningen och att stödja en förvaltning i linje med kyrkans grundläggande värderingar. En del av denna tillsyn är en samlad redovisning av utvecklingen inom skogsbruket. Utskottet konstaterar att det finns utrymme för kyrkostyrelsen att bli mer aktiv i sin tillsyn, inte bara genom stödjande riktlinjer och aktiv kompetensutveckling utan också genom att uppföljningen redovisas i fler sammanhang. När kyrkostyrelsen utreder hur kyrkoordningen bäst ska ge möjligheter att främja ett hållbart skogsbruk bör man också belysa hur utvecklingen mot ökad hållbarhet ska redovisas.

Motion 2021:89 Biologisk mångfald i Svenska kyrkans skogsinnehav

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:89.

Utskottet är övertygat om att en hållbar skogsförvaltning kommer att bidra till arbetet för klimatet och vara i linje med de tankar som formuleras i *Ett biskopsbrev om klimatet*. Den utredning som utskottet föreslår förväntas belysa hur modern skogsförvaltning på bästa sätt kan ges förutsättningar att bidra till en förbättring av klimatet utifrån aktuellt kunskapsläge.

Motion 2021:96 Direktiv för förvaltning av prästlönetillgångarna

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:96.

Det finns ett starkt stöd för att Svenska kyrkans skogsförvaltning ska värna mänskliga rättigheter och biologisk mångfald. Förvaltarens utskottet är enigt om att detta är nödvändiga krav på förvaltningen. En långsiktig skogsförvaltning måste även vara ekonomiskt hållbar. Utskottet är övertygat om att ett miljömässigt hållbart skogsbruk samtidigt kan vara ekonomiskt bärkraftigt och ge ett fortsatt bidrag till den kyrkliga verksamheten. Den utredning som utskottet föreslår måste då belysa hur en sådan ekonomisk bärkraft bäst kan balanseras mot andra viktiga värden som urfolkens rättigheter och den biologiska mångfalden.

När det sedan kommer till att bedriva ett skogsbruk med alla relevanta hänsyn konstaterar utskottet att den nuvarande ordningen där stiftens ansvar för hur förvaltningen bedrivs är rimlig. Verktyg som certifiering, kompetensutveckling, uppföljning och samråd bidrar med förutsättningar för att kontinuerligt uppmärksamma och åtgärda brister.

Utredningsuppdrag till kyrkostyrelsen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar med anledning av motionerna 2021:69, 2021:89 och 2021:96 att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda hur kyrkoordningens bestämmelser ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt med beaktande av bland annat mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimatet samt överväga hur detta bäst redovisas.

Utöver det uppdrag som utskottet ovan föreslår ska ges till kyrkostyrelsen i enlighet med motion 2021:48, bör kyrkostyrelsen också med anledning av motionerna 2021:69, 2021:89 och 2021:96 få i uppdrag att se över kyrkoordningens bestämmelser

för att säkerställa att det som utskottet här har framhållit kommer till uttryck i regleringen om prästlönetillgångarnas skogsförvaltning. Vidare bör kyrkostyrelsen överväga hur det bäst redovisas.

Digitalt sammanträde den 8 oktober 2021

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Camilla Persson, Sven Erik Bodén, Björn Andersson, Stefan Linderås, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Lennart Persson, Jan-Åke Isaksson, Sven Ingvar Holmgren, Ida Netzel, Margareta Carlsson, Karl-Gunnar Svensson och Leif Nordenstorm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Kicki Mattsson, Rebecca Hägg, Isak Öhrlund, Gunnel Eriksson, Lars Bryntesson, Anna Karin Hammar, Victor Månsson, Kerstin Lindh Wallin, Carin Jakobsson, Margareta Hedström, Daniel Spiik, Elisabeth Werner, Samuel Lilja, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot beslut i förvaltarens utskottets betänkande 2021:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk till förmån för motionerna 2021:69, 2021:89 och 2021:96.

Då intentionen i dessa tre motioner tas med i det förslag till utredningsuppdrag som utskottet ger till kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen, hur kyrkoordningens bestämmelser ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt med beaktande av bland annat mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimatet, samt med hänvisning till helheten i förvaltarens utskottets betänkande 2021:1 så anser jag att även de ovan nämnda motionerna bör bifallas.

Margareta Carlsson

Reservation 2

Jag reserverar mig mot förvaltarens utskottets beslut i betänkande 2021:1 till förmån för bifall till motion 2021:69.

Anne Olofsson

Reservation 3

Utskottet föreslår bifall till motionens båda att-satser i motion 2021:48 vilket jag reserverar mig emot med denna motivering:

Vi har idag en väl fungerande förvaltning och styrning av våra prästlönetillgångar, som vi ska slå vakt om! Motionen, om den bifalls, kan skapa en oreda och fördring av skogsbruket. Detta motiverar samtidigt inte heller att stärka det motionen anser sig vilja med ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning.

Jan-Åke Isaksson

Reservation 4

Utskottet föreslår att motion 2021:66 avslås vilket jag reserverar mig emot med denna motivering:

Motionen tar upp negativa miljömässiga och sociala värden som vindkraftverken medför, vilket här olyckligt förbises. Jag anser att man inte tar direkt hänsyn till all den fakta som framkommer, som samtidigt påverkar klimatet negativt som motionen beskriver.

Att kyrkomötet uttalar en kritisk hållning som att-satsen anser, fastän ansvaret ligger på annan nivå, är fullt möjligt. Att många medlemmar i Svenska kyrkan drabbas hårt verkar inte ha någon betydelse. Jag anser att man ska ta den yttersta hänsynen till dessa.

Vi måste säkra vår kraftproduktion i landet och då går det inte att bli allt för beroende av väderbaserade kraftkällor. Samtidigt kräver marknaden en säker energi, det med en god rotationsenergi. Vindkraft som inte är planerbar bidrar till ett betydligt mer störningskänsligt system.

Därför anser jag att motionen ska bifallas i sin helhet.

Jan-Åke Isaksson

Reservation 5

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att ge kyrkostyrelsen ett utredningsuppdrag med anledning av motionerna 2021:69, 2021:89 och 2021:96.

Jan-Åke Isaksson

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2021:11y

Hållbart förvalterskap

Läronämndens yttrande över motionerna 2021:89 och 2021:96

Läronämnden anförde i sitt yttrande 2014:12y följande.

Enligt skapelseberättelserna i Första Moseboken har människan ansvar att förvalta skapelsen. Jesus ger en vision av Guds rike som befriar och uppfordrar oss att dela evangelium och bygga en värld där Guds vilja sker.

Under de senaste decennierna har den teologiska, pastorala och praktiska medvetenheten ökat om betydelsen av skapelsens integritet i relation till människans förvalterskap. Med hänsyn till detta, och till nuvarande kunskapsläge i klimat- och miljöfrågor, behövs en teologiskt motiverad bearbetning av kyrkoordningens kapitel 46, särskilt 3 §, i syfte att uppnå långsiktig ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet.

Uppsala den 27 augusti 2021

På läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Anna Cöster, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Thomas Petersson, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.

Margarethe Isberg har deltagit i nämndens överläggningar men var inte närvarande vid beslutstillfället.